

Roland en Stefan van Paasen kiezen bewust voor twee gewassen

'De afwegingen die je als teler maakt,

Stefan en Roland van Paasen: "We stonden bij de nieuwbouw voor de keuze: alleen santini's, alleen statice, beide gewassen of ergens anders opnieuw beginnen. We kozen voor twee gewassen."

In een tijd waarin ondernemers hun assortiment terug brengen tot één product kiezen Roland en Stefan van Paasen bewust voor twee gewassen op één bedrijf. De automatiseringsgraad is hoog, vooral bij het gewas statice. De twee broers hebben niet bepaald voor de weg van de minste weerstand gekozen.

TEKST EN BEELD: PIETERNEL BOUWMAN-VAN VELDEN

De uitdrukking: 'Telersbloed kruipt waar het niet gaan kan', is volledig van toepassing op Roland en Stefan van Paasen uit Poeldijk. Hoewel het logischerwijs bijna onmogelijk is om met niets te beginnen, wisten ze in vijftien jaar tijd een bedrijf van ruim 4 ha op de Westlandse kaart te zetten.

Een modern bedrijf, volledig ingericht op twee teelten, namelijk statice en santini's. Geen voor de hand liggende keuze, maar wel een logische als je de voorgeschiedenis kent.

Begonnen met hulp

Roland steekt van wal. Hij begint aan een verhaal dat doorspekt is van keuzes en dat uiteindelijk zal leiden tot gedeeltelijke automatisering binnen de staticeteelt, compleet met sorteren. Een keuze die in de toekomst geld op moet leveren, want dit

jaar zijn de inkomsten door verminderde afzet naar Engeland tegen gevallen.

"Eigenlijk was er voor mij en mijn broer geen mogelijkheid om zonder hulp echt van de grond te komen als telers", vertelt hij. Die kans kwam toch in 1994, toen twee ooms van de broers een paprikabedrijf van 3,3 ha kochten. Zij investeerden in het onroerend goed en de jongens mochten er gaan telen. Het bedrijf had leeg gestaan en was sterk vervuild. Op dat moment konden ze na schoonmaken van de opstanden in een eigen kas beginnen. Ze teelden allerlei gewassen, van leeuwenbek en Goldcrest tot statice. De statice was voor hen een blijvertje. Na vier jaar gingen ze volledig zelfstandig verder.

De grootste staticeteler

In 2001 bouwden de broers een nieuwe kas van 16.000 m², volledig geschikt voor

de teelt van santini met een transportband onder het pad. In 2006 kochten ze er een kavel bij, bouwden een kas van 25.000 m² en plaatsten een WKK van 1,1 MW. De nieuwe kas had geen belichting en werd geschikt gemaakt voor statice. In dit geval kwam er geen transportband onder het pad, maar een kettingbaan met deels zelf ontworpen oogstkarren. De combinatie van belichte santini en onbelichte teelt van statice was op dat moment een goed doordacht plan om de WKK zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Stefan: "Op dat moment stonden we voor de keuze: alles santini's, alles statice, twee teelten of ergens anders opnieuw beginnen. Het werden uiteindelijk twee teelten." De teelt van 25.000 m² statice was al een gewaagde keuze. Daarmee waren de boers in één klap het grootste staticebedrijf in Nederland, een teelt die maar een

beperkt areaal kent. Inkrimping van het areaal met 10% per jaar was aanleiding om het plan toch door te zetten. Ruim twee jaar voordat de uiteindelijke bouw van start ging, rekenden de broers alles door inclusief de automatisering van het sorteerproces.

Blaue statice

In de kas met statice kun je al duidelijk merken dat het najaar in aantocht is door het lichtere gewas. De broers kozen voor twee rassen, namelijk 'New Happy Wings' van Hilverda en 'Crystal Dark Blue' van Van Egmond (in de verhouding 2:3). Het zijn beiden blauwe rassen, die met name geschikt zijn als bloem voor gemengde boeketten. Vooral het Milka type van Hilverda is populair op de Engelse markt.

Het gewicht van de takken is sterk afhankelijk van het jaargetijde. In het voorjaar weegt een bundel 2,5 kg. Dit gewicht zakt in het seizoen naar 1 kg. Het enorme verschil in gewicht geeft al aan dat het automatiseren van het sorteerproces niet gemakkelijk is. De broers bedachten een systeem waarbij dat toch mogelijk werd, te beginnen met de buisrail oogstkarren. Deze karren gaan mee in het gewas. De plukkers leggen de losse statice op een plateau met drie vakken, waarna de karren op transport gaan naar de schuur.

Uniforme kwaliteit voor klok

In de bedrijfsruimte staat een omgebouwde trosrozensorteerder van BTM. De karren rijden langs de machine, waarna de bloemen per tak worden opgelegd. Camera's beoordelen de grootte en rijpheid van de kam, de taklengte, dikte en de mate van kromheid. De machine sorteert op twee tot drie lengtes tussen de 60 en 80 cm. Daarna krijgen iedere vijf takken een elastiek en wordt er een bundel gemaakt van 25 takken totaal.

Roland: "Het heeft veel tijd gekost om de machine goed in te regelen. De kleur en vorm van de staticekam is erg moeilijk te beoordelen door de camera. Bovendien gaat iedere tak twee keer langs een binder, één keer voor de bos en één keer voor de bundel. Dat is een extra handeling ten opzichte van andere gewassen."

Voor de broers was de automatisering vooral een methode om de bloemen voor

De geboste santini's gaan via een transportband onder het pad naar de schuur.

het supermarktkanaal uit te sorteren. Zo kunnen ze een duidelijk onderscheid maken tussen partijen voor de supermarkt en partijen die naar de drie veilpunten gaan. Van Paasen: "We willen altijd met een uniforme kwaliteit voor de klok aanwezig zijn. Statice is een product dat moeilijk te bemiddelen is."

Engelse markt

De broers zijn sinds januari 2008 lid van Flowers4all, een telerscoöperatie die met een breed gezamenlijk assortiment santini's een kwaliteitsproduct in de markt zet. Deze groep bepaalt ieder jaar gezamenlijk het te telen assortiment. Zowel deze santini's als het statice-assortiment is gericht op de Engelse markt. Aangezien de handel naar Engeland dit jaar voor een groot deel is terug gevallen, valt dat niet mee. Zonder die tegenslag is de afzet van statice al een verhaal apart. De prijzen willen nogal eens fluctueren, omdat het een kleine teelt is. Voor volgend jaar is het plan om in ieder geval minder 'New Happy Wings' te telen en meer 'Crystal Dark Blue' in een verhouding 1:3. Verschillende kleurtjes is geen alternatief. Stefan: "Dan moet je een kraanvak per kleur

neerzetten en daar zijn we veel te groot voor."

"We kijken steeds de ontwikkelingen aan, wikken en wegen en nemen de tijd voor een beslissing", vult Roland aan. "Zo zijn we nu bezig met extra capaciteit warmteopslag en er zijn plannen voor een tweede WKK, zodat we in 2010 kunnen terug leveren aan het net. Het is inderdaad soms moeilijk om een goede afweging te maken, omdat situaties snel veranderen. Het is mogelijk dat je vandaag andere afwegingen maakt dan volgend jaar. We hopen dat de prijzen komend seizoen weer een beetje aantrekken."

De broers Roland en Stefan van Paasen bouwden hun bedrijf van de grond af op. Van de vele gewassen die zij teelden, bleven statice en santini's over. Het sorteren van statice is in hoge mate geautomatiseerd. Inmiddels zijn ze de grootste staticetelers in Nederland, maar daardoor soms ook kwetsbaar in de prijsvorming. Dit jaar drukte de verminderde afzet naar Engeland zwaar op de prijzen.

SAMENVATTING